

Věc C-703/22

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

16. listopadu 2022

Předkládající soud:

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Nizozemsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

16. listopadu 2022

Navrhovatel v řízení o kasačním opravném prostředku:

WU

Odpůrkyně v řízení o kasačním opravném prostředku:

Directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)

Předmět původního řízení

Původní řízení se týká sporu mezi panem WU a Directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (ředitelství ústředního orgánu pro doklady způsobilosti k řízení, dále jen „CBR“), které odmítlo vydat panu WU v Nizozemsku řidičský průkaz skupiny C a CE (nákladní vozidlo a autobus).

Předmět a právní základ předběžné otázky

Tato žádost podle článku 267 SFEU se týká otázky, zda lze učinit výjimku z minimálního požadovaného rozsahu horizontálního zorného pole 160 stupňů platného pro tuto skupinu motorových vozidel, pokud je zřejmé, že dotčená osoba je schopná řídit nákladní vozidlo.

Předběžné otázky

1. Musí být bod 6.4 přílohy III směrnice 2006/126/ES, zejména stanovený rozsah horizontálního zorného pole obou očí alespoň 160°, vykládán ve světle

zásady proporcionality v tom smyslu, že i osoba, která z lékařského hlediska této normě nevyhovuje, je však podle názoru různých znalců v oboru lékařství přesto skutečně způsobilá řídit nákladní vozidlo, může tuto normu splnit?

2. V případě záporné odpovědi na tuto otázku, existuje pak v rámci směrnice o řidičských průkazech prostor pro přezkum proporcionality v konkrétním případě, ačkoliv ustanovení bodu 6.4 přílohy III směrnice 2006/126/ES nestanoví možnost učinit v takovýchto případech výjimku?

3. Je-li tomu tak, jaké skutečnosti mohou hrát roli při posouzení otázky, zda se lze odchýlit od rozsahu zorného pole ve smyslu bodu 6.4 přílohy III směrnice 2006/126/ES v konkrétním případě?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Bod 6.4 přílohy III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES ze dne 20. prosince 2006 o řidičských průkazech (dále jen „směrnice o řidičských průkazech“) a článek 15 Listiny základních práv Evropské unie.

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Bod 3.3. a bod 3.4 písm. b) přílohy k regeling eisen geschiktheid 2000 (nařízení o požadavcích způsobilosti z roku 2000).

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Pan WU obdržel dne 11. července 2007 řidičský průkaz k řízení motorových vozidel skupiny C a CE a poté déle než deset let pracoval jako řidič z povolání. S nákladním vozidlem absolvoval v tuzemsku i v zahraničí bez problémů a bez škod více než milion kilometrů. V roce 2016 požádal o obnovení svého řidičského průkazu k řízení nákladních vozidel, přičemž musel k CBR podat žádost o „Verklaring van geschiktheid“ (osvědčení způsobilosti). Toto osvědčení prokazuje, že tělesný a duševní stav žadatele mu umožňuje řízení motorového vozidla.
- 2 Pan WU měl ve věku jednoho roku úraz, při kterém utrpěl zlomeninu spodiny lebeční. V důsledku toho trpí hemianopsií, to znamená, že má omezené zorné pole. Pan WU proto nesplňuje minimální rozsah horizontálního pole obou očí 160 stupňů, který stanoví bod 3.3 písm. b) přílohy k regeling eisen geschiktheid 2000. Toto ustanovení provádí bod 6.4 přílohy III směrnice o řidičských průkazech do nizozemského práva, který stanoví stejnou minimální normu. CBR z tohoto důvodu odmítlo vydat potřebné osvědčení, a to navzdory kladnému posudku dvou očních lékařů. Není jasné, zda CBR již mělo o onemocnění pana WU povědomí, když v roce 2007 získal řidičské oprávnění.

- 3 Pan WU podal proti zamítavému rozhodnutí CBR odvolání. CBR prohlásilo toto odvolání za neopodstatněné. Pan WU následně podal proti tomuto rozhodnutí o odvolání žalobu k Rechtbank Rotterdam (Okresní soud v Rotterdamu, Nizozemsko). Tato žaloba byla zamítnuta, pan WU proto podal opravný prostředek k Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví, dále jen „Státní rada“). Tento opravný prostředek byl rovněž zamítnut.
- 4 V době, kdy byl tento opravný prostředek ještě projednáván, podal pan WU k CBR druhou žádost a tentokrát obdržel řídičské oprávnění, které je zeměpisně omezené na území Nizozemska. CBR jeho žádost, nehledě na třetí kladný posudek očního lékaře, opět zamítlo, protože nesplňuje minimální rozsah zorného pole 160 stupňů. CBR přitom uvedlo, že se pan WU nemůže odvolávat na bod 3.4 písm. b) přílohy regeling eisen geschiktheid 2000. Podle tohoto ustanovení může být řidič z povolání, který již má jedno či více řídičských oprávnění pro nákladní vozidla a autobusy a náhle ztratí zrak na jednom oku, po adaptačním období v trvání alespoň tři měsíců a na základě kladného posudku očního lékaře přesto prohlášen za způsobilého pro účely omezeného řídičského oprávnění, které je zeměpisně omezené na území Nizozemska. Pan WU není však slepý na jedno oko, nýbrž mu u obou očí chybí polovina zorného pole (homonymní hemianopsie).
- 5 I tentokrát rozhodlo CBR, že je odvolání podané panem WU neopodstatněné a Rechtbank Rotterdam (Okresní soud v Rotterdamu) zamítl jeho žalobu podanou proti tomuto rozhodnutí. Pan WU opět podal další opravný prostředek ke Státní radě, která se rozhodla předložit Soudnímu dvoru výše uvedené otázky.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 6 Podle názoru CBR se bod 3.4 písm. b) přílohy regeling eisen geschiktheid 2000 na situaci pana WU nepoužije. Kogentní povaha tohoto ustanovení neponechává žádný prostor pro zohlednění individuálních zájmů pana WU.
- 7 Pan WU argumentuje, že zcela jistě přichází do úvahy osvědčení jeho způsobilosti. V mezidobí jsou k dispozici již tři zprávy různých lékařů, podle kterých je způsobilý k řízení nákladního vozidla. Je pravda, že jeho zorné pole je omezené, ale toto omezení má již od raného dětství a v plném rozsahu jej kompenzoval zrakovým vnímáním a pohyby hlavy. V opravném prostředku podaném ke Státní radě pan WU toto tvrzení doložil ještě dalším stanoviskem, tentokrát stanoviskem neuropsychologa. V souhrnu z něj vyplývá, že zrakové vnímání pana WU je tak dobře vyvinuto, že vizuálně může fungovat normálně. Podle pana WU není možnost, aby osoba se zrakovým postižením, která přestože dostatečně dobře vidí, mohla řídit motorové vozidlo skupiny C a CE, v rozporu s cílem směrnice. O tuto situaci se jedná v jeho případě. Podle názoru pana WU je to důvodem pro uplatnění výjimky podobně, jako je tomu u výjimky podle bodu 3.4. písm. b) přílohy regeling eisen geschiktheid v případě ztráty zraku na jednom

oku. Jeho omezení je s ním rovnocenné. Na rozdíl od rozhodnutí Rechtbank se CRB mělo tedy řídit kladnými posudky různých lékařů.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 8 Státní rada předně upozorňuje na to, že je jí znám rozsudek Soudního dvora týkající se bodu 6.4. přílohy III směrnice o řídičských průkazech, totiž rozsudek ze dne 22. května 2014, Glatzel (C-356/12, EU:C:2014:350). V tomto rozsudku Soudní dvůr potvrdil platnost minimálního rozsahu horizontálního zorného pole stanoveného v bodě 6.4. Státní rada proto rovněž vychází z platnosti tohoto ustanovení. Má ovšem pochybnosti o správném výkladu této minimální normy v projednávané věci. Otázky, které si v tomto ohledu klade, nejsou ve výše uvedeném rozsudku zodpovězeny.
- 9 Je nesporné, že pan WU nesplňuje z lékařského pohledu minimální rozsah zorného pole obou očí alespoň 160 stupňů, jak jej stanoví bod 6.4 přílohy III směrnice o řídičských průkazech. Přesto však tři různí lékaři, každý ve své vlastní lékařské zprávě, dospěli k závěru, že i přes své postižení je způsobilý řídit vozidla skupiny C a CE. Kromě toho pan WU již deset let pracuje jako řidič z povolení a bez problémů najezdil s nákladním vozidlem více než milion kilometrů. Bezpečnost provozu tak není ohrožena. Státní rada si proto klade otázku, zda pan WU přece jen nemusí být považován za způsobilého.
- 10 Bod 6.4 přílohy III směrnice o řídičských průkazech vychází ze zprávy Eyesight Working Group z května 2005. Z této zprávy vyplývá, že osoba, která z lékařského hlediska nesplňuje rozsah horizontálního zorného pole obou očí alespoň 160 stupňů, zpravidla není způsobilá řídit motorová vozidla skupiny C a CE. V této zprávě se ovšem rovněž uvádí, že z dalších vyšetření může vyplynout, že osoba s hemianopsií umí svá omezení v konkrétním případě kompenzovat a musí být proto považována za způsobilou k řízení.
- 11 Státní rada si klade otázku, zda je možné vykládat bod 6.4 přílohy III směrnice o řídičských průkazech v tom smyslu, že i osoba, která této normě nevyhovuje z lékařského hlediska, ale podle názoru různých znalců z oboru lékařství je díky kompenzaci tohoto omezení skutečně způsobilá k řízení, může tuto minimální normu splňovat. Státní rada přitom považuje za důležité, aby takovýto výklad, který splňuje požadavky zásady proporcionality, neohrožoval cíl směrnice o řídičských průkazech, kterým je zajistit bezpečnost silničního provozu.
- 12 V případě, že nebude možné bod 6.4 přílohy III směrnice o řídičských průkazech vykládat tímto způsobem, vyvstává následně otázka, zda s ohledem na zprávu Eyesight Working Group a závěr, který z toho Státní rada vyvozuje, lze v konkrétním případě použít zásadu proporcionality. Jinak řečeno vyvstává otázka, zda v situaci, kdy osoba, která z lékařského hlediska nesplňuje normu stanovenou pro požadovaný rozsah horizontálního zorného pole obou očí, ale podle názoru znalců v oboru lékařství je přesto způsobilá k řízení nákladního vozidla, existuje při rozhodování o obnovení řídičského průkazu prostor pro

zvažování podle hlediska proporcionality, ačkoliv ustanovení bodu 6.4 přílohy III směrnice o řídičských průkazech nestanoví žádnou možnost učinit výjimku. Státní rada si umí představit, že při posouzení proporcionality v konkrétním případě může vedle konstatování znalců o způsobilosti žadatele k řízení hrát roli i skutečnost, že z minulosti vyplývá, že dotčený umí řídit bezpečně. Rovněž může být relevantní skutečnost, že řídičský průkaz používá k výkonu povolání, protože podle článku 15 Listiny základních práv Evropské unie má každý právo pracovat a vykonávat svobodně zvolené nebo přijaté povolání.

PRACOVNÍ DOKUMENT